

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy címe Társadalmi struktúra és mobiltás I.	A tantárgy kódja BBNSZO-02301	Tanév 2011/2012
A tantárgy típusa Előadás	Óraszám Heti 2 óra	Kreditek száma 2

Tantárgy célja: A félév során a hallgatók megismerkednek a struktúrakutatások és mobilitáskutatások elméleti kiindulópontjaival, a különböző irányzatok által kimunkált alapfogalmakkal és modellekkel. A kurzus bemutatja a legújabb hazai és nemzetközi kutatási irányokat, nagy hangsúlyt helyezve a hazai fejleményekre.

Előadó: Dr Ferencz Magdolna Phd.

A tantárgy leírása:

Sorszám	Témakör	Óraszám
1	A kurzus célja, felépítése és követelményei A struktúra- és mobilitáskutatás kiinduló kérdései	2
2	A társadalmi nagycsoportok megkülönböztetése különböző irányzatokban (terminológiai eltérések) Státusz, státuszcsoportok, a társadalmi struktúra kikristályosodása	2
3	Látens és manifeszt társadalmi nagycsoportok A társadalomszerkezet, az értékrendszer és a szocializációs mechanizmusok legfőbb összefüggései	2
4	A rétegződés két alapmodellje: funkcionalista- és konfliktuselmélet Szintézistörékvések	2
5-6.	Hazai modellek és vizsgálati eredmények a két világháború közötti időszakról a rendszerváltásig	2-2
7.	A makro- és mikro-szintű viszonyok összekapcsolása	
8	Struktúra és rétegződéskutatások a rendszerváltást követően	2
9	Társadalmi helyzet és társadalmi helyzetváltoztatás Sorokin elemzési kategóriái	2
10	A mobilitás vizsgálatok első generációja	2
11	A foglalkozási helyzet és foglalkozási preztízs mérése; a vonatkozó hazai és nemzetközi kutatások	2
12	A mobilitás vizsgálatok második és harmadik generációja Iskolai és házassági mobilitás vizsgálatok	2
13	Multidimenzionalitás és inkonzisztencia a társadalmi mobilitásban A rendszerváltozást követő hazai mobilitási folyamatok	2
14	Összegzés Tájékoztató a szóbeli vizsga követelményeiről és menetéről	2

Értékelés, követelmények:

A rendszeres óralátogatás kötelező. Az abszolválás szükséges feltétele, hogy a hallgató neve legalább három alkalommal szerepel a katalógusban. A félév során hat (6) alkalommal, véletlenszerű időpontban kerül sor katalógus vezetésére. Azon hallgatók, akiknek neve nem szerepel legalább három jelenléti íven, nem kapnak aláírást. A jelenléti ív kitöltése mindig az előadások kezdési időpontjában történik. Amennyiben a hallgató az előadás végét megelőzően távozik, nevét a jelenléti ívről töröljük.

A kurzust lezáró érdemjegy kollokviumi jegy.

Vizsga típusa: szóbeli. A szóbeli vizsga beugró kérdései és tételsora az első vizsgaidőpontot megelőző hetedik naptól megtekinthető a Szociológiai Intézet honlapján.

A szorgalmi időszak alatt konzultáció igénybe vehető. Konzultáció feltétlenül javasolt abban az esetben, ha a hallgató nehézségekbe ütközik az anyag elsajátítása során. A konzultáción való részvétel feltétele, hogy a hallgató jelen legyen azokon az órákon, melyek anyagának feldolgozásához támogatást igényel. Konzultációra kizárólag a fogadóórák keretében van mód. Fogadó órák: péntek 16.00 – 18.00 (Ste: 063.)

Kötelező irodalom

¹ Blau, P.M. és O.D. Duncan (1998): A foglalkozási státus mérése. In: Róbert P. (szerk.) A társadalmi mobilitás. Hagyományos és új megközelítések. Új Mandátum Kiadó, Budapest 130-140.p.

² Bukodi, E.(2002): Ki kivel (nem) házasodik? A partnerszelekciós minták változása az egyéni életútban és a történelmi időben. Szociológiai Szemle 2002. 2. 28-58.p.

³ Bukodi, E. (2002): Társadalmi mobilitás Magyarországon, 1983-2000. In: Kolosi T., Tóth I. Gy. és Vukovich Gy. (szerk). Társadalmi riport 2002. TÁRKI Budapest 193–206.p.

⁴ Davis, K - Moore, W. (1997): A rétegződés néhány elve. In: Angelusz, R. (szerk): A társadalmi rétegződés komponensei, Új Mandátum Kiadó, Budapest 10-23. p.

⁵ DiMaggio, P (1998): Kulturális tőke és iskolai teljesítmény. In: Róbert P. (szerk.) A társadalmi mobilitás. Hagyományos és új megközelítések. Új Mandátum, Budapest 130.140.p.

⁶ Ferge, Zs. (2002): Struktúra és egyenlőtlenségek a régi államszocializmusban és az újkapitalizmusban. in: Szociológiai Szemle 2002/4 9-33.p. Elektronikus verzió: <http://www.mtapti.hu/mszt/20024/ferge.htm>

⁷ Habich, R., Spéder, Zs (1998): Vesztesek és nyertesek: a társadalmi változás következményei három országban. In: Kolosi T.,Tóth I. Gy., Vukovich Gy. (szerk). Társadalmi riport 1998. TÁRKI, Budapest 117-139.p. Elektronikus verzió: <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a867.pdf>

⁸ Giddens, A. (1995): Rétegződés és osztályszerkezet. In: uő. Szociológia. Osiris Kiadó, Budapest. 221-254. p.

⁹ Lin, N. (1997): Társadalmi erőforrások és társadalmi mobilitás. In: Angelusz, R. (szerk) A társadalmi rétegződés komponensei, Új Mandátum Kiadó, Budapest 383-416. p.

¹⁰ Róbert, P. (2001): A származástól a teljesítményig. A státuszmegszerzés folyamata Magyarországon. In: Róbert P.: Társadalmi mobilitás a tények és vélemények tükrében. 2. kiadás ARTT – Századvég, Budapest

¹¹ Tóth, I. Gy. (szerk) (1998): Európai társadalmi jelentés. Tárki 2009. Elektronikus verzió: http://www.tarsadalomkutatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-899/publikaciok/tpubl_a_899.pdf

¹² Tumin, M. (1997): A rétegződés néhány elve: kritikai elemzés. In: Angelusz, R. (szerk): A társadalmi rétegződés komponensei. Új Mandátum Kiadó, Budapest 80-137. p.